

РОБЪРТ ЛУИС СТИВЪНСЪН

ИЗБРАНО

София, 2014

КОЛЕКЦИЯ „ВЪРХОВЕ“

- | |
|--|
| 1. ДЖЕЙМС ДЖОЙС ♦ <i>Одисей</i> |
| 2. ХАНС ЯКОБ ГРИМЕЛСХАУЗЕН ♦ <i>Приключенията на Симплицисимус</i> |
| 3. ДАНИЪЛ ДЕФО ♦ <i>Животът и приключенията на Робинзон Крузо</i> |
| 4. АРТЪР КОНАН ДОЙЛ ♦ <i>Три романа с Шерлок Холмс</i> |
| 5. ДЖОНАТАН СУИФТ ♦ <i>Пътешествията на Гъливер</i> |
| 6. ЧАРЛЗ ДИКЕНС ♦ <i>Големите надежди</i> |
| 7. ХЪРМАН МЕЛВИЛ ♦ <i>Моби Дик</i> |

Преводът е направен по изданията:

ROBERT LOUIS STEVENSON

TREASURE ISLAND

THE COMPLETE STORIES OF ROBERT LOUIS STEVENSON

На корицата: портрет на Робърт Луис Стивънсън, художник Петър Станимиров

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

© Огняна Иванова, подбор и превод, 2014

© Петър Станимиров, художник, 2014

© Издателство „Изток-Запад“, 2014

ISBN 978-619-152-436-5

Робърт Луис
СТИВЪНСЪН

ИЗБРАНО

- ОСТРОВЪТ НА СЪКРОВИЩАТА
 - БРЕГЪТ НА ФАЛЕСА
 - МАРКХАЙМ
 - ВРАТАТА НА СИР ДЪО МАЛТРОА
 - ОСТРОВЪТ НА ГЛАСОВЕТЕ
 - БУТИЛКАТА С МАЛКИЯ ДЯВОЛ
 - ПАВИЛИОН СРЕД ДЮНИТЕ
-

Превод от английски
Огняна Иванова



Съдържание

ОСТРОВЪТ НА СЪКРОВИЩАТА.....	7
БРЕГЪТ НА ФАЛЕСА.....	211
МАРКХАЙМ	281
ВРАТАТА НА СИР ДЪО МАЛТРОА.....	301
ОСТРОВЪТ НА ГЛАСОВЕТЕ	323
БУТИЛКАТА С МАЛКИЯ ДЯВОЛ.....	345
ПАВИЛИОН СРЕД ДЮНИТЕ	375

Островът на съкровищата

*Copied from the Map of the
the islands of the Gulf of Mexico*

62° 17' 20", 19° 2' 40"



The arms are easy found,
in the sand-hill, N.
point of north inlet cape,
bearing E.
and a quarter N.

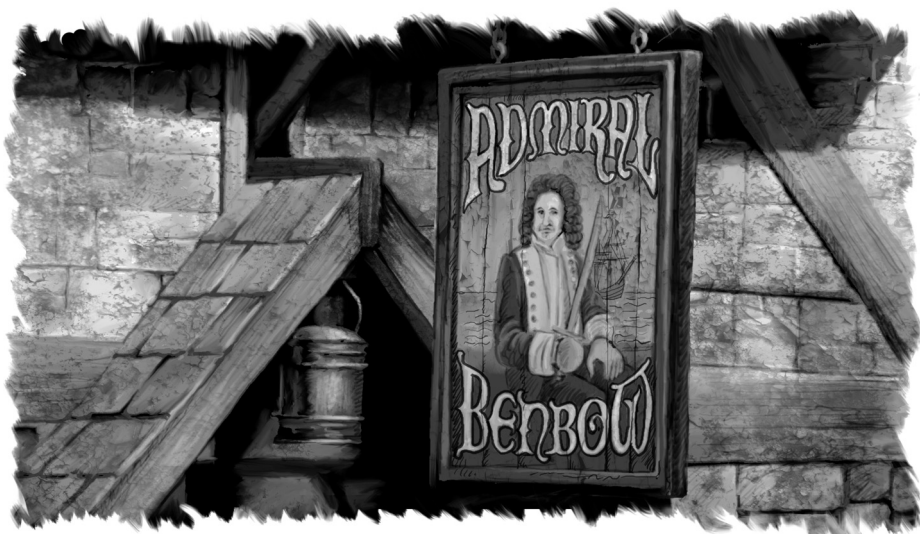
J. F.

J. F.

12th of June,
1745

The bar silver is in the north cache; you can find
it by the trend of the east hummock, ten fathoms
south of the black crag with the face on it.

*Res gen J. F. taglervergs the Vester W. Jones, Mester an Mordarow
Savannah in jödk-ma 20 Jötkheren 1754. O. E.*



ЧАСТ I

Старият буканиер

ГЛАВА I

СТАРИЯТ МОРСКИ ВЪЛК В „АДМИРАЛ БЕНБОУ“



Тъй като скуайър¹ Трелони, доктор Ливси и останалите господа ме помолиха да опиша подробно историята с Острова на съкровищата от начало до край, като спестя само местонахождението на острова по причини, че там има още неприбрано съкровище, аз взех перото в лето господне 17... и се върнах към времето, когато баща ми бе собственик на странноприемницата „Адмирал Бенбоу“ и под нашия покрив намери подслон почернелият от слънцето стар моряк с белег от саблен удар.

¹ Поземлен собственик с благородно потекло. (Всички бележки с изключение на изрично посочените са на преводача.)

Спомням си го така, като че беше вчера: човекът стигна с тежки стъпки до вратата на странноприемницата, а подире му тикаха количката с моряшкия сандък. Висок, силен и едър мургав мъж с моряшка плитка, която се спускаше по гърба на изцапания му син жакет. Имаше груби, напукани ръце с черни, изпочупени нокти, а белегът от сабя върху едната му страна беше с мръсно-бял, сиво-синкав цвят. Спомням си, че мъжът хвърли поглед към скалистото заливче, прошепна нещо и започна да си свирука, а после с писклив и треперлив старчески глас, сякаш опънат до скъсване от лоста на кабестан¹, поде старата моряшка мелодия, която по-късно толкова често пееше:

*Петнайсет души на Ковчега на мъртвеца² –
йо-хо-хо-хо и бутилка ром!*

След това изтропа на вратата с тоягата си, приличаща на железен прът, и когато баща ми се показа, грубо му подвикна, че иска чаша ром. Щом я получи, изпи рома бавно, с вид на ценител, който се наслаждава на вкуса, като продължаваше да хвърля поглед към околните скали и към високо окачената фирма на странноприемницата. Накрая рече:

– Удобно заливче, приятно място за кръчмица. Има ли навалица, приятел?

Баща ми обясни, че за голямо съжаление идват много малко хора.

– При това положение тук ще е моят пристан. Ей, приятел – викна той на човека, който буташе количката, – докарай сандъка и ми помогни да го качим горе. Ще поостана – продължи той. – Не съм придирчив, стига ми да имам ром, бекон, яйца и да гледам от оня нос отплаващите кораби. Как да ме наричате ли? Наричайте ме Капитана. А, ясно какво имате предвид, ето! – И той хвърли на прага три-четири златни монети. – Ще ми съобщите, като свършат – рече мъжът, придобил свиреп вид, сякаш всички трябваше да му се подчиняват.

И наистина – независимо от неутледните дрехи и грубоватата реч, този човек не приличаше на прост моряк, а по-скоро на помощник-капитан или шкипер, свикнал да заповядва или да раздава правосъдие. Мъжът с багажа ни осведоми, че пощенската кола го е свалила вчера сутринта пред „Ройъл

¹ Скрипец, макара.

² Един от Върджинските острови, на който са оставяни разбунтували се моряци.

Джордж“, че човекът е разпитвал какви странноприемници има по брега и когато чул да хвалят нашата, понеже явно споменали, че е усамотена, изглежда да я предпочел пред останалите като място, където да отседне. Нищо повече не научихме за нашия гостенин.

Човекът беше мълчалив по природа. По цял ден обикаляше заливчето и скалите, понесъл месингов далекоглед, а вечер сядаше край огъня в единия ъгъл на гостната и пиеше силен ром с малко вода. Заприказваха ли го, обикновено не отговаряше, само вдигаше глава, поглеждаше свиреп и изсумтяваше със звук, наподобяващ корабна сирена, така че и ние, и посетителите скоро се научихме да не го закачаме. Всеки ден, когато се връщаше от разходката си, той задаваше въпроса дали по пътя не е минавал моряк. Отначало си мислехме, че пита, защото му липсва компанията на събратята му, но накрая взехме да схващаме, че желанието му всъщност е да ги избягва. Отседнеше ли някой моряк в „Адмирал Бенбоу“ (сегиз-тогиз това се случваше, понеже оттам стигаха по море до Бристол), мъжът първо го оглеждаше иззад завесата на вратата, а чак после влизаше в гостната и без изключения мълчеше като риба в присъствието на подобен посетител. Аз самият обаче не намирах нищо тайнствено в такова поведение, защото в известен смисъл споделях същите страхове. Един ден мъжът ме повика настрани и обеща на всяко първо число от месеца да ми дава по сребърна четирипенсова монета, ако „стоя нащрек, дебна за еднокрак моряк“ и му съобща веднага за появяването му. Много често, когато идваше първо число и аз си потърсвах възнаграждението, той само изсумтяваше под нос, поглеждаше ме втренчено и аз се махах, но още преди края на седмицата размисляше и ми донасяше паричката, като повторно ми нареждаше да дебна за „еднокрак моряк“.

Едва ли има нужда да ви казвам в каква степен въпросното лице угнетяваше сънищата ми. Нощем, по време на буря, когато къщата се разтърсваше от поривите на вятъра и ревът на прибой отекваше в скалите на залива, аз виждах еднокракия в стотици образи със стотици сатанински изражения на лицето. Понякога кракът му стигаше до коляното, друг път съвсем липсваше или пък си го представях като чудовищна твар, която винаги е имала само един крак в средата на тялото. Най-лошият ми кошмар беше, когато сънувах, че подтичва с подскоци и ме преследва през гори и долини. Така че предвид тези гадни картини, изникващи във въображението ми, плащах прекалено скъпо за месечното си възнаграждение.

Но макар да изпитвах ужас при мисълта за еднокракия моряк, в сравнение с повечето хора, които познавах Капитана, аз не се боях чак толкова от самия него. През някои вечери, когато доста прехвърляше мярката на разредения с вода ром, той подхващаше своите страшни и дивашки стари моряшки песни, без да се съобразява с никого, а друг път поръчваше пиене за всички и заставяше разтрепераните гости да слушат разказите му или да му пригласят в хор. Къщата често се тресеше от припева „Йо-хо-хо-хо и бутилка ром!“ и присъстващите се присъединяваха, уплашени до смърт, от страх да не се простят с живота – всеки гледаше да надвика другия, да не би да му бъде отправен укор. Получеше ли такъв пристъп, Капитана ставаше неговорчив до немай-къде: удряше с ръка по масата с искане за пълна тишина, изпаднаше в ярост, ако му задаваха въпрос, а понякога и ако не му задаваха, съдейки, че насъбралите се не следят разказа му. При това той не позволяваше на никого да си тръгне от странноприемницата, докато самият той не се напиеше така, че да му се приспи, и чак тогава с клатушкане отиваше да си легне.

Хората се плашеха най-много от историите, които разказваше. А те наистина бяха ужасни: за бесене, за хвърляне в морето, за урагани, за островите Драй Тортугас, за безразсъдни дела и места по североизточния бряг на Южна Америка. От собствените му думи излизаше, че той е прекарал живота си сред най-покварените създания, станали моряци по Божия воля, а езикът, с който описваше тези истории, стряскаше простите хорица от дълбоката ни провинция почти толкова, колкото и самите злодеяния. Баща ми непрекъснато повтаряше, че със странноприемницата е свършено, че клиентите скоро ще престанат да идват тук, понеже капитанът ги тормози и ги потиска, така че те вечер заспиват разтреперани, но аз всъщност си мисля, че присъствието на Капитана ни беше от полза. Първоначално хората изглеждаха уплашени, но след време се разбра, че положението им е допаднало като приятно разнообразие в техния провинциален живот. Имаше дори група младежи, които сякаш се възхищаваха от Капитана, величаеха го с прозвището „стар моряк“, „истински морски вълк“ и тям подобни и заявяваха, че благодарение на мъже като него Англия е Страшилището на моретата.

И все пак в един определен смисъл той вещаеше разруха: седмиците се нижеха, месеците минаваха и парите, които ни беше дал, отдавна се свършиха, но баща ми не намери смелост да настоява за доплащане. Щом напомнеше за това на Капитана, онзи изсумтяваше през нос толкова шумно,

че наподобяваше рев на звяр, зяпваше баща ми и той се принуждаваше да напусне стаята. Виждал съм как баща ми кърши ръце след поредния неуспех и съм сигурен, че притеснението и ужасът, който преживяваше, ускориha в голяма степен преждевременната му злочеста смърт. През цялото време, докато беше отседнал в нашата странноприемница, Капитана не промени облеклото си, само дето си купи чорапи от един амбулантен търговец. Периферията на шапката му увисна от едната страна и оттогава насетне той я носеше в този вид, макар че доста му пречеше, когато духаше вятър. Спомням си как изглеждаше жакетът му, който той собственоръчно кърпеше в стаята си горе, докато накрая стана крЪпка до крЪпка. Капитана нито изпращаше, нито получаваше писма и разговаряше единствено със съседите ни, и то главно когато се напиеше с ром. Никога не видяхме големия моряшки сандЪк отворен.

Само веднЪж отидоха против волята му. Стана, когато здравето на баща ми се беше влошило и вървеше на зле, докато клетникът не се помина. КЪсно един следобед при пациента дойде доктор Ливси, който след прегледа хапна малко от вечерята, предложена от майка ми, и отиде в гостната, за да изпуши една лула, докато доведат коня му от селцето, понеже в нашата стара „Бен-боу“ нямаше конюшня. Влязох подире му и добре си спомням, че ми направи впечатление колко много спретнатият, приветлив лекар със снежнобяла перука, живи черни очи и приятни обноски се различава от непохватните местни жители и най-вече от нашия мръсен, тромав и подобен на плашило пират със съзлививи очи, който седеше, облегнат на масата, попрекалил доста с рома. ИзведнЪж той – Капитана – започна да реди любимата си песен:

*Петнайсет души на Ковчега на мъртвеца,
йо-хо-хо-хо и бутилка ром!
Помага дяволът и на пияния, и на хитреца!
Йо-хо-хо-хо и бутилка ром!*

Отначало смятах, че „ковчегът на мъртвеца“ е същият оня голям сандЪк, оставен в предната стая на горния етаж, и мисълта за това се смеси в кошмарите ми с образа на еднокракия моряк. Но по времето, за което говоря, отдавна бяхме престанали да обръщаме внимание на песента; тази вечер за пръв път я чуваше само доктор Ливси и забелязах, че той не я прие с одобрение, защото за миг погледна съвсем сърдито, преди да продължи да разгова-

ря със стария Тейлър, градинаря, относно нов лек за неговия ревматизъм. Междувременно Капитана постепенно се въодушеви от собственото си изпълнение и накрая удари по масата с ръка, което недвусмислено означаваше, че иска тишина. Мигновено настъпи мълчание, чуваше се само ясният глас на доктор Ливси, който продължи любезно за обяснява, като си дръпваше от лулата почти на всяка дума. След малко Капитана му хвърли заплашителен поглед, отново удари по масата, погледна още по-заплашително и накрая наруши тишината, като изруга гадно и грубо:

– Ей, вие, на палубата, млъквайте!

– На мене ли говорите, сър? – попита докторът, при което обесникът изруга отново в потвърждение, че е така. – Едно ще ви кажа, сър – рече докторът – ако не спрете да пиете ром, скоро светът ще се отърве от един голям нехранимайко!

Старият Капитан бе обзет от страшна ярост. Скочи на крака, измъкна сгъваем моряшки нож и като го крепеше отворен върху дланта си, заплаши доктора, че ще го прикове към стената.

Доктор Ливси дори не помръдна. Отново заговори на Капитана както преди, през рамо, и то със същия тон:

– Ако тутакси не приберете ножа в джоба си, обещавам и ще удържа на думата си, че още със следващото съдебно заседание ще увиснете на бесило-то!

Последва битка на погледи, но Капитана скоро се предаде, прибра оръжието и сумтейки, се върна на мястото си като бито куче.

– А сега, сър – продължи докторът, – след като зная, че в моя район има такъв човек, можете да бъдете сигурен, че няма да ви изпускам от очи нито денем, нито нощем. Не съм само лекар, аз съм и мирови съдия, затова, ако до мен стигне и най-малкото оплакване от държанието ви, дори ако става дума за обикновено грубиянство, какъвто беше тазвечерният случай, ще взема ефикасни мерки да бъдете задържан и изгонен. Повече няма да се занимавам с вас.

Скоро доведоха коня на доктор Ливси и той си тръгна, но до края на вечерта Капитана не продума и все така мълча още много вечери.

ГЛАВА II

ЧЕРНОТО КУЧЕ СЕ ПОЯВЯВА И ИЗЧЕЗВА



Не мина много време и се случи първото от поредицата тайнствени събития, които в крайна сметка ни отърваха от Капитана, но не и от делата му, както сами ще разберете. Зимата беше страшно студена, с продължителни, сковаващи мразове и силни бури и от самото начало стана ясно, че клетият ми баща едва ли ще доживее до пролетта. Той се влошаваше с всеки изминат ден и цялата странноприемница лежеше на ръцете на майка ми и на мен. Имахме достатъчно работа, така че не обръщаме много внимание на неприятния си гостенин.

Това се случи много рано в една януарска сутрин – студена сутрин с лют мраз. Бял скреж покриваше заливчето, вълните тихо се плискаха по крайбрежните камъни, а слънцето още не се беше издигнало високо – лъчите му едва докосваха върховете на хълмовете и осветяваха далечния хоризонт. Капитана стана по-рано от обикновено и тръгна по брега – с късата си сабя, полюшваща се под широките поли на стария му жакет, с месинговия далекоглед под мишница и с килната назад шапка. Спомням си, че както крачеше, дъхът му го съпровождаше като пушек по петите. Последният звук, който чух да издава, беше, когато заобиколи голямата скала и мина зад нея: изсумтя шумно, сякаш в мислите му още витаеше доктор Ливси.

В момента майка ми бе горе, при баща ми, а аз слагах масата, за да закуси Капитана, когато се върне. Тъкмо тогава вратата на гостната се отвори и вътре влезе човек, когото виждах за първи път в живота си. Беше блед, с нездрав цвят на лицето, на лявата му ръка липсваха два пръста и макар да имаше къса сабя, не изглеждаше много войнствен. Непрекъснато си държах очите отворени и дебнех за моряци, еднокраки или не, затова си спомням, че този човек ме озадачи. Не се държеше като моряк, но все пак нещо в него напомняше за морето.

Попитах го какво ще обича и той си поръча ром, но когато излизах от стаята, за да му донеса питието, той седна на масата и ми направи знак да се приближа. Спрях се, където бях, с кърпата в ръка.

– Ела тук, синко – рече човекът. – Ела по-близо!

Направих крачка към него.

– Това ли е масата, приготвена за моя приятел Бил? – попита той някак насмешливо.

Обясних, че не познавам приятеля му Бил, а масата е сложена за човек, отседнал у нас, когото наричаме Капитана.

– Е, моят приятел Бил може да се нарече и така, не ще и дума – каза той. – Приятелят ми Бил има белег на едната буза и е много кротък човек, особено когато си пийне. Готов съм да се обзаложа, ей тъй, за идеята, че и вашият Капитан има белег на бузата, и ако нямаш нищо против, ще уточним, че става въпрос за дясната буза. Както и да е. Чу какво ти казах. А сега искам да знам дали приятелят ми Бил е в къщата?

Казах му, че Капитана излезе да се поразходи.

– Накъде, синко? Накъде тръгна?

Показах му скалата, споменах от каква посока е вероятно да се завърне Капитана и след колко време и отговорих на още няколко негови въпроса, при което той възкликна: „Е, приятелят ми Бил ще се зарадва, все едно че вижда чашката!“

Като изричаше тези думи, изражението на лицето му съвсем не беше приятно и основателно започнах да си мисля, че странникът греши, дори ако говори искрено. Реших обаче, че това не е моя работа, бездруго нямаше как да знам какво трябва да се направи. Странникът остана вътре, навърташе се все около вратата и току надничаше иззад ъгъла като котка, дебнеща мишка. Веднъж и аз самият излязох на пътя, но той веднага ми викна да се връщам и по-неже не угодих на прищявката му толкова бързо, колкото желаше, болезнено жълтото му лице се преобрази от ужасна промяна и той ми заповяда да вляза, като изруга така, че направо подскочих. Щом се прибрах, мъжът отново прие предишния си начин на държание – полуласкателно, полуподигравателно ме потупа по рамото, каза, че съм добро момче и че много съм взел да му допадам.

– И аз имам син – рече той, – приличате си като две капки вода, сърцето ми е изпълнено с гордост за него. Но най-важното за едно момче е дисциплината, синко, дисциплината! Да речем, ако ти беше плавал с Бил, в ника-

къв, ама в никакъв случай нямаше да чакаш втора покана. Бил не търпи такива работи, не ги търпят и ония, дето са плавали с него. А, ето че моят приятел Бил си иде, иде с далекоглед под мишница, Господ да го поживи, той е. Сега ние с тебе ще влезем в гостната, синко, и ще се скрием зад вратата – ще подготвим малка изненада за Бил. Пак ще река: Господ да го поживи!

С тези думи странникът се вмъкна заедно с мен в гостната и ме накара да стоя зад гърба му в ъгъла, така че да бъдем скрити зад отворената врата. Можете да не се съмнявате, че доста се притесних и се уплаших, а страховете ми се увеличиха, понеже забелязах, че и странникът всъщност е уплашен. Той приготви сабята си, да му е на сгода, размърда острието в ножницата и през цялото време, докато чакахме, преглъщаше, сякаш имаше, както се казва, буца на гърлото.

Най-после Капитана прекрачи прага и затръшна вратата, без да погледне нито вляво, нито вдясно. Устремно прекоси стаята и отиде до масата, където го чакаше закуската му.

– Бил! – обади се странникът с глас, който според мен изкуствено звучаеше смело и уверено.

Капитана се завъртя кръгом и застана право срещу ни. Мургавината бе изчезнала от лицето му, дори носът му изглеждаше синкав. Имаше вид на човек, съзрял призрак или нечиста сила, или нещо още по-лошо – ако това е възможно. Кълна се, че ми дожаля, когато видях, че само за миг се превърна в немощен старец.

– Стига, Бил, не ме ли позна? Не може да си забравил стария си корабен другар, Бил! – каза непознатият.

Капитана сякаш спря да диша, после възкликна:

– Черното куче!

– Че кой друг би могъл да бъде? – потвърди гостът, вече поуспокоен. – Черното куче и никой друг, дошъл да види стария си приятел Били в странноприемницата „Адмирал Бенбоу“. Ах, Бил, Бил, доста сме преживели ние двамата, откакто загубих двата си пръста – каза той и вдигна осакатената си ръка, придаваща му вид на граблива птица.

– Виж какво – прекъсна го Капитана, – след като си ме открил и аз съм пред тебе, казвай: какво има?

– Не си се променил, Били – отвърна Черното куче. – Прав си, че ме питаш, Били. Нека това мило дете, което толкова ми допадна, ми донесе чаша



PEER
SAN
2014

ром и да седнем, ако нямаш нищо против, за да си поговорим без увъртания, като стари морски вълци.

Когато се завърнах с рома, те вече се бяха разположили от двете страни на масата със закуската на Капитана. Черното куче седеше откъм вратата, и то извит встрани – с едното око следеше стария си другар, а с другото гледаше към изхода, през който да изчезне.

Кучето ме помоли да изляза, като оставя вратата широко отворена.

– Номерът с ключалката не ми минава, синко – рече той, така че аз напуснах стаята и отидох на тезгяха.

Дълго време, макар че наистина положих големи усилия да стоя с наострени уши, не чух нищо освен приглушено мънкане, но най-после двамата повишиха глас и започнах да улавям по някоя и друга дума, главно ругатни от страна на Капитана.

– Не, не, не, не и точка по въпроса! – чух го да вика по едно време. – Ако ще е бесилю, всички да увиснат, така смятам аз!

Подир това съвсем внезапно избухна буря от ругатни, последвана от всякакви други шумове: единият стол и масата бяха преобърнати накуп, сетне се чу дрънчане на стомана, някой извика от болка и в следващия миг видях Черното куче да тича, а Капитана яростно да го сподиря. И двамата размахваха саби, а от лявото рамо на Черното куче течеше кръв. На самия праг Капитана замахна с все сила за последен път към беглеца и сигурно щеше да му разцепи главата чак до брадичката, но сабята закачи голямата фирма на „Адмирал Бенбоу“. И до ден-днешен си личи дълбеят в долната част на табелата.

Този удар беше последен за битката. Щом изскочи на пътя, Черното куче, независимо от раната, си плю на петите и след половин минута изчезна яко дим зад хълма. Капитана от своя страна стоеше сащисан и зяпаше фирмата. После прокара няколко пъти ръка по челото си, а накрая се обърна и влезе в къщи.

– Джим, ром – каза той и както говореше, леко се олюля и се опря с ръка на стената.

– Да не сте ранен? – извиках аз.

– Ром! – повтори той. – Трябва да се махна оттук. Ром, ром!

Изтичах за питието, но понеже бях съвсем разстроен от случилото се, счупих една чаша, канелката се заклеши и докато се мъчех да се оправя с по-

ложението, чух, че нещо тупна в гостната. Влязох тичешком и заварих Капитана проснат на пода. В същия миг майка ми, разтревожена от виковете и сбиването, дотича на долния етаж и ми помогна. Заедно повдигнахме главата на Капитана. Той дишаше шумно и тежко, очите му бяха затворени, а лицето му имаше ужасен цвят.

– Божичко, божичко! – извика майка ми. – Какъв срам сполетя къщата ни! Отгоре на това и баща ти е болен!

Междувременно ние нямахме представа какво да направим, за да помогнем на Капитана, а и единствената ни мисъл беше, че той е получил смъртоносно нараняване при сбиването със странника. Естествено аз донесох ром и се опитах да му го наляя в гърлото, но Капитана здраво бе стиснал зъби, челюстите му сякаш бяха от желязо. Когато вратата се отвори, с облекчение си отбъркахме, защото влезе доктор Ливси, дошъл на визита при баща ми.

– Докторе, какво да правим? – извикахме ние. – Къде е ранен?

– Ранен ли? Глупости. Ранен е не повече от нас – рече докторът. – Получил е удар, както го предупреждавах. А сега, госпожо Хокинс, от вас се иска бързо да идете горе при съпруга си и по възможност да не му казвате нищо за случилото се. Аз от своя страна ще трябва да положа всички усилия, за да спася трижди недостойния живот на този тип. Джим ще остане тук и ще ми донесе леген.

Когато се завърнах с легена, докторът вече беше разпорил ръкава на пострадалия и едрата жилеста ръка на Капитана беше оголена. На няколко места по нея имаше татуировки. Под лакътя много старателно и ясно беше изписано „Попътен вятър“ и „Бляновете на Бил Боунс“, а по-горе, близо до рамото, се виждаше рисунка на бесило и човек, увиснал на него – според мене изпълнена с голямо вдъхновение.

– Пророческа картинка – рече докторът, докосвайки я с пръсти. – А сега, господинчо Били Боунс, ако това ти е името, ще проверим цвета на кръвта ти. Джим – обърна се към мене той, – боиш ли се от кръв?

– Не, сър – уверих го аз.

– Добре тогава, дръж легена!

С тези думи доктор Ливси взе ланцета и прободе една вена.

Доста кръв изтече, преди Капитана да отвори очи и да се озърне със замъглен поглед. Отначало позна лекаря, защото недвусмислено се намръщи, после очите му се спряха върху мен и той сякаш се успокои. Внезапно обаче цветът на лицето му се промени и той се опита да се надигне, като извика:

– Къде е Черното куче?

– Тук няма друго черно куче освен онова, дето те следи в мислите ти – рече докторът. – Понеже си продължил да пиеш, получил си удар, точно както те предупреждавах, и аз току-що те измъкнах безразсъдно от гроба, колкото и да не ми се искаше. А сега, господин Боунс...

– Не се казвам така – прекъсна го Капитана.

– Хич не ме е грижа – осведоми го докторът. – Така се казва един буканиер, когото познавам, и за по-удобно те нарекох с неговото име. Длъжен съм да ти кажа следното: една чаша ром няма да те убие, но изпиеш ли я, ще последва втора и трета, затова съм готов да заложа перуката си, че ако веднага не спреш да пиеш, ще умреш. Разбра ли? Ще умреш и ще идеш на мястото, което ти се полага, като оня човек от Библията. А сега трябва да направиш известно усилие, понеже за пръв и последен път ще ти помогна да си легнеш в собствения креват.

Невероятно трудно беше за двама ни да го отнесем на горния етаж. Сложихме го да легне и главата му така клюмаше на възглавницата, сякаш Капитана губеше свят.

– Искам да остана с чиста съвест. Запомни: за теб думата „ром“ означава „смърт“! – каза му докторът и излезе, за да отиде при баща ми, като ме дръпна за ръката да тръгна с него.

– Не се тревожи – рече ми той, щом затворихме вратата. – Пуснах му достатъчно кръв, за да кротува известно време. Ще трябва да остане на легло цяла седмица, това е най-доброто и за него, и за вас, но един нов удар ще го довърши.

ГЛАВА III

ЧЕРНИЯТ ЗНАК



Около пладне спрях пред вратата на Капитана, понесъл разхладителни питиета и лекарства. Той лежеше както го оставихме, само главата си бе вдигнал малко по-високо. Изглеждаше отпаднал, но възбуден.

– Джим – каза той, – от всички тук само ти струваш нещо и знаеш, че винаги съм те зачитал. Не е минал месец, без да ти дам сребърна пара. Сега виждаш, приятелю, че съм доста зле, съвсем изоставен. Хайде, Джим, донеси ми само една чаша ром. Нали ще го сториш, приятелче?

– Ама нали докторът... – започнах аз.

Но той ме прекъсна – започна да ругае разпалено, макар и с немощен глас.

– Всички доктори са мухльовци – рече той. – И тоя доктор е мухльо. Та нима той знае нещо за моряшкия живот? Бил съм в горещи като ада места, жълтата треска повали всичките ми другари, от земетресенията благословената земя заприличваше на бурно море! Какво знае докторът за такъв климат? Ще ти призная, че благодарение на рома останах жив. Това ми беше храната, това ми беше водата, това ми беше семейството и жената. И ако сега, когато съм изхвърлена на брега стара черупка, не получа рома, дето ми се полага, смъртта ми ще тежи на твоята съвест, Джим, и на съвестта на оня мухльо, доктора! – рече Капитана и известно време сипа ругатни. – Погледни, Джим, как треперят ръцете ми – продължи той умолително. – Изобщо не мога да ги овладеея, изобщо! Днешния Божи ден не съм си наквасил устата. От мен да знаеш, докторът е глупак. Ако не пийна глътка ром, ще получа страшен припадък, Джим – вече ми се привиждат разни ужаси. Видях стария Флинт, седеше ей там, в ъгъла зад гърба ти. Видях го така ясно, както виждам тебе. А получа ли припадък, понеже съм водил суров живот, ще вдиг-

на врява до небесата. Твоят доктор каза, че една чашка няма да ми навреди. Ще ти дам една златна гвинея за глътка ром, Джим!

Вълнението обземаше Капитана все повече и повече и аз се уплаших заради баща ми, който не се чувстваше никак добре този ден и имаше нужда от спокойствие. При това думите на доктора, които ми бяха припомнени, ме окуражиха, макар че предложеният подкуп ми се видя доста обидно нещо.

– Не ви ща парите – рекох аз. – Длъжник сте само на баща ми. Ще ви донеса чаша ром, но само една.

Когато му дадох рома, Капитана сграбчи алчно чашата и я изпи до дъно.

– Слава Богу – рече той, – сега естествено се чувствам по-добре. Искам да те попитам, приятелче, каза ли докторът колко време ще трябва да се въргам на тая стара койка?

– Поне седмица – отговорих аз.

– Гръм и мълнии! – извика той. – Цяла седмица? Не мога да го сторя, до това време ще ме бележат с черния знак. Морските нехранимайковци всеки Божии миг ще научат къде съм, а те са нехранимайковци, дето не спастрят своето, затуй гледат да докопат чуждото. Подобава ли това на истински моряци, бих искал да знам? Аз обаче съм спестовна душа. Никога не съм пилял хубавите си парички, нито съм ги губил. И сега ще надхитря всичките. Не могат ме уплаши. Ще опъна още някое платно, приятелче, и отново ще си гледам живота.

Докато казваше това, Капитана с големи усилия се надигна от леглото и толкова здраво ме стисна за рамото, че едва не извиках. Краката му се местеха така, сякаш бяха налети с олово. Думите му, в чийто смисъл влагаше много плам, представляваха тъжен контраст в сравнение с немощния глас, който ги изричаше. Капитана поспря едва когато успя да седне в края на кревата и измърмори:

– Докторът ми видя сметката. Ушите ми пищят. Сложи ме да легна.

Преди да успее да му помогна, той падна назад и зае предишното си положение. Известно време лежа, без да продума. Накрая рече:

– Джим, нали днес видя онзи моряк?

– Кой, Черното куче ли? – попитах аз.

– Да, Черното куче. Той е голям злодей, но още по-големи злодеи са го изпратили. Слушай сега, ако няма начин да се махна оттук и те ми връчат черния знак, да знаеш, че искат да пипнат стария ми сандък. Тогава ще ях-

неш един кон, нали можеш да яздиш? Добре, значи така, яхваш един кон и отиваш... да, точно така ще направя! – отиваш при оня страшен мухльо доктор и му казваш да вдигне на крак целия екипаж, съдебни заседатели и тям подобни, и да го събере на борда на „Адмирал Бенбоу“. Тук ще са всички хора на стария Флинт, моряци и юнги, всички, които са останали живи. Аз бях първи помощник-капитан на Флинт, честен кръст, и съм единственият, който знае къде се намира мястото. Той ми го пошушна в Савана, когато легеше на смъртния си одър, в каквото положение бях и аз преди малко, нали разбираш. Но ще си държиш устата затворена, освен ако не получи черния знак или не видиш отново Черното куче, или пък еднокракия моряк. Най-много си отваряй очите за него, Джим!

– А какъв е този черен знак, Капитане? – попитах аз.

– Предупреждение, че е дошъл краят ми, приятелче. Ще ти кажа, ако го направят. Бъди нащрек, Джим, пък аз ти обещавам, че ще делим по равно, кълна се!

Известно време Капитана продължи да нарежда, но гласът му отслабваше и скоро след като му дадох лекарството, което той изпи покорно като дете (само подметна: „Май не е имало моряк, който да се нуждае повече от лек!“), той най-после потъна в дълбок, наподобяващ унес сън, и аз излязох от стаята. Ако всичко си вървеше по реда, не зная какво щях да направя. Сигурно щях да разкажа цялата история на доктора, защото бях обзет от смъртен страх, че Капитана ще съжали, дето ми се е доверил, и ще ме убие. Но стана така, че съвсем внезапно същата вечер умря клетият ми баща и всичко друго остана настрана. Естествено е, че сполетялата ни беда, посещенията на съседите, уреждането на погребението и работата в странноприемницата, която трябваше да се върши и през това време, до такава степен ме погълнаха, че почти не се сецах за Капитана, а още по-малко – за страха от него.

На идната сутрин обаче, когато дойде време за закуска, Капитана слезе долу, макар че не яде много, но затова пък, струва ми се, пи повече ром от обикновено, защото сам си наливаше на тезгяха, ругаейки и сумтейки под нос, така че никой не се осмели да му противоречи. Вечерта преди погребението беше пиян както винаги и всички се стъписахме, когато чухме, че нашият сполетян от скръб дом се оглася от страшната стара моряшка песен. Но колкото и отпаднал да беше Капитана, всички се бояхме до смърт от него, а и докторът бил извикан при болен на много мили от нас, така че всъщност той изобщо не

дойде в къщи, след като баща ми почина. Казах, че Капитана беше отпаднал, и той наистина изглежда непрекъснато отпадале, вместо да се съвзема. С мъка се катереше и слизаше по стълбите, ходеше от гостната до тезгяха и отново се връщаше, понякога си подаваше носа на вратата, за да го освежи миризмата на море, но когато вървеше, опираше се на стените и дишаше тежко и учестено като човек, който изкачва стръмнина. Нито веднъж не се обърна нарочно към мене и съм сигурен, че напълно беше забравил откровенията си, но изглеждаше още по-раздражителен и независимо от телесната немощ – готов повече от всякога за сбиване. Вече ни плашеше с държанието си, понеже, щом се напиеше, вадеше сабята от ножницата и я оставяше гола пред него на масата. Но въпреки всичко това той не забелязваше много околните, изглеждаше някак унесен, погълнат от собствените си мисли. Веднъж например за наше огромно учудване той поде друга мелодия, някаква селска любовна песен, която сигурно бе научил на млади години, преди да поеме пътя на моряка.

Така вървяха нещата до деня след погребението. Беше към три часа следобед, падна студена, мразовита мъгла. Изправих се за миг на прага, обзет от скръбни мисли за баща ми, когато видях, че по пътя бавно се приближава човек. Явно беше полусляп, понеже се придвижваше, като почукваше с тояжка, с плътно нахлупена над очите и носа зелена шапка с голяма козирка. Беше прегърбен, сигурно от старост или от немощ, и облечен с огромна прокъсана моряшка пелерина с качулка, която определено му придаваше вид на сакат човек. През целия си живот не съм виждал по-ужасно наглед същество. Човекът спря малко преди да стигне до странноприемницата и заговори високо, със странен, напевен глас на въздуха пред себе си:

– Дали няма някой любезен приятел, който да упъти клетия слепец, загубил скъпоценното зрение на очите си при славни битки в защита на родната Англия – Господ да благослови крал Джордж! – къде и в коя част на тази страна се намира той сега?

– Стигнали сте до странноприемницата „Адмирал Бенбоу“ в залива Черния хълм, добри ми човече – рекох аз.

– Чувам глас, млад глас – обади се той. – Ще ми подадеш ли ръка, любезни млади приятелю, за да ми помогнеш да вляза?

Миг по-късно ужасната безока твар с приятния глас сграбчи протегнатата ми ръка, като че я стисна с менгеме. Така се стъписах, че се опитах да се отскубна, но слепецът ме дръпна към себе си само с едно движение.